

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет _____ філософський _____
Кафедра_теорії та історії політичної науки

Затверджено

на засіданні кафедри теорії та історії
політичної науки філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08.2022 р.)

Завідувача кафедри - д-р політ.н., доц.

Шипунов Г. В.

Силабус з навчальної дисципліни
«Політичні аспекти мультикультуралізму»,
що викладається в межах ОПП «Політологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів зі
спеціальності 052 «Політологія»

Львів 2022 р.

Назва курсу	Політичні аспекти мультикультуралізму
Адреса викладання курсу	м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра теорії та історії політичної науки
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 Соціальні та поведінкові науки; 052 «Політологія»
Викладач (-і)	Вдовичин Ігор Ярославович, доктор політичних наук, професор, професор кафедри теорії та історії політичної науки
Контактна інформація викладача (-ів)	vdovychyn.i@gmail.com ; ihor.vdovychyn@lnu.edu.ua (032) 239-44-62 Сторінка викладача: https://filos.lnu.edu.ua/employee/vdovychyn-i-ya Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 204
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка, 16:40-18:00 год.(філософський факультет, кафедра кафедри теорії та історії політичної науки, ауд. 204 У день проведення лекцій/семінарських занять. Також можливі он-лайн консультації через засоби віддаленого відео- й аудіозв'язку та емейлінг на електронну адресу викладача.
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/course/politychni-aspekty-multykulturalizmu

Інформація про курс	<p>Навчальна дисципліна “ Політичні аспекти мультикультуралізму ” для підготовки магістрів з галузі знань 05 - соціальні та поведінкові науки, за спеціальністю 052 – політологія, і охоплює знаннями з питань теорії мультикультуралізму та практичного втілення ідей у політичну практику, та набуття практичних вмінь і навичок щодо аналізу складних проблем взаємодії спільнот із відмінними культурно-історичними та релігійними традиціями в умовах глобалізаційних процесів, неунікної міграції. Дисципліна викладається в <u>2</u> семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p>
Коротка анотація курсу	<p>Навчальна дисципліна „ Політичні аспекти мультикультуралізму ” покликана забезпечення оволодіння студентами основними інтелектуальними напрацюваннями у сфері політичних ідей щодо неконфліктного співбуття спільнот із відмінними культурно-історичними та релігійними традиціями, продемонструвати взаємозв'язок між теоретичними напрацюваннями та політичною практикою, значимість теоретичних ідей у будівництві політичних і правових інститутів, у формуванні усвідомленого сприйняття важливості ідей толерантності, міжкультурної комунікації як інструменту забезпечення прав і свобод людини.</p>
Мета та цілі курсу	<p>Мета навчальної дисципліни - усебічне ознайомлення з концептуальним виміром політики мультикультуралізму, аналіз її як моделі суспільного розвитку, спрямованої на забезпечення мирного співіснування спільнот – представниць різних культур. Методологічний акцент – обґрунтування принципів взаємозбагачення, компліментарності, підтримання національно-культурного різноманіття. Також розуміння неминучості культурної та політичності напруженості між різними національними спільнотами, що прагнуть зберегти сою ідентичність та самобутність.</p>
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андерсон Б. Уявлені спільноти. Міркування щодо походження і поширення націоналізму. - К.: Критика, 2001. - 271 с. 2. Арндт Х. Джерела тоталітаризму : пер. з англ. / Ханна Арндт. – 2-е вид. – К. : ДУХ І ЛІТЕРА, 2005. – 584 с. 3. Арон Р. Мир і війна між націями : пр. з фр. / Реймунд Арон. – К. : МП «Юніверс», 2000. – 686 с. 4. Бандурка А.С. Строката ковдра мультикультуралізму : монографія / А.С. Бандурка. – Харків : Золота миля, 2013. – 198 с. 5. В'єйорка М. Віднайдена сенсу. Суб'єкт перед лицем глобалізації. Київ. 2017. 288 с. 6. Висоцька Н. О. Дискусійні питання мультикультуралізму в американському соціумі / Н. О. Висоцька // Концепція мультикультуралізму. - К. : Стилос, 2005. - С. 16-29. 7. Волошенюк О. Переваги і недоліки політики мультикультуралізму // Форум права. 2019. № 56 (3). С. 6–12. 8. Губерський Л.В., Андрущенко В.П., Михальченко М.Й. Культура. Ідеологія. Особистість: методолого-світоглядний аналіз. - К., Знання України, 2002, 580 с. 9. Донскіс Л. Збережена ідентичність і сучасний світ / Л. Донскіс. – К. : Факт, 2010. – 312 с. 10. Дрожжина С.В. Мультикультуралізм як концептуальна модель та праксеологія розуміння сучасного українського соціуму: монографія / С.В.Дрожжина. – Донецьк, 2009. – 288 с. 11. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства : навч. посіб. / Павленко Ю. В. ; від. ред. та автор вст. слова С. Кримський. – 2-ге вид., стереотип. – К. : Либідь, 1999. – 360 с.

12. Скар О. Особливості політичної ідентичності старшокласників [текст] / О.Скар // Соціальна психологія. – 2004. – № 5 (7). – С. 90–94.
13. Тоффлер Е. Третя Хвиля / Е. Тоффлер / Пер. з англ. – К.: Вид. дім “Всесвіт”, 2000. – 480 с.
14. Филік О. Проблемні аспекти та критика політики мультикультуралізму в країнах Європи // Регіональні студії. 2021. № 27. С. 69–76.
15. Филік О. Особливості та моделі управління інтеграцією, культурним розмаїттям і політики мультикультуралізму в країнах Європи // Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2021. Вип. 37. С. 206–215.
16. Шаап С. Мстива отрута: ріст невдоволення / Сібе Шаап ; пер. з нід. С. Святенко – К. : Вид-во Жупанського, 2015. – 22 с.
17. Шай Р. Теоретико-правові проблеми мультикультуралізму як традиційної моделі адаптації / Роман Шай // Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Серія: Юридичні науки. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. — № 889, випуск 17. — С. 55–59.
18. Яновська О. М. Політична ідентичність населення України / О. М. Яновська // Актуальные проблемы современных наук – 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/15_APSN_2011/Politologia/10_87746.doc.htm.
19. Ярош О. А. Мультикультуралізм і криза довіри: межі толерантності / О. А. Ярош // Концепція мультикультуралізму. - К. : Стило, 2005. - С. 128-131.
20. Kymlicka W. Defending diversity in an era of populism: Multiculturalism and interculturalism compared // Meer N., Modood T., Zapata-Barrero R. Multiculturalism and interculturalism. Debating the dividing lines. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2016. P. 158–177.
21. Kymlicka W. The Essentialist Critique of Multiculturalism: Theories, Policies, Ethos // Uberoi V., Modood T. Multiculturalism Rethought: Interpretations, Dilemmas, New Directions. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2015. P. 209–249.
22. Fylyk O. Formation and effects of the politics of multiculturalism’s development: historiographical context on the European background // Studium Europy Srodkowej i Wschodniej: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Krajowej w Kutnie. 2021. Nr. 15. S. 206–217.

Додаткова література

23. Бурд'є П. Влада журналістики П. Бурд'є // І.: Незалежний культурологічний часопис, 2004. – Ч. 32. – С.10-17.
24. Конквест Р. Жнива скорботи: радянська колективізація і голодомор : пер. з англ. / Р. Конквест. – К. : Либідь, 1993. – 384 с.
25. Козловець М. Національна ідентичність в Україні в умовах глобалізації: монографія / М. Козловець, Н.Ковтун. – Київ: ПАРАПАН, 2010. – 210 с.
26. Короткий оксфордський політичний словник : пер. з англ. / за ред. І. Макліна, А. Макмілана. – К. :Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2005. – 789 с.
27. Ніцше Ф. Так казав Заратустра. Жадання влади / Ф. Ніцше ; пер. з нім.

- А. Онишка, П. Тарашука. – К. : Основи, Дніпро, 1993. – 435 с.
28. Норман М. Наймарк. Геноциди Сталіна / М. Норман ; пер. з англ. В. Старка. – К. : Видав. дім «Києво-Могилянська академія», 2011. – 135 с.
29. Сладкий Д. Національна ідентичність як фактор національної та міжнародної безпеки // [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=83&c=2035>.
30. Фюре Ф. Минуле однієї ілюзії. Нарис про комуністичну ідею у ХХ столітті : пер. з фр. / Франсуа Фюре. – К. : Дух І Літера, 2007. – 810 с.
31. Чорна книга комунізму. Злочини, терор і репресії / Стефан Куртуа, Ніколя Верт, Жан-Луї Панне, Анджей Пачковський, Карел Бартошек, Жан-Луї Марголен / пер. з фр. Яреми Кравця. – Львів : Афіша, 2008. – 711 с.
32. Енциклопедія постмодернізму / [наук. ред. О. Шевченко]. – К.: Основи, 2003. – 503 с.
33. Іванов І.Ю. Феномен політичної ідентичності: політологічний аспект [Е-ресурс]: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Grani/2012_4/34.pdf
34. Попович М. В. Витоки мультикультуралізму / М. В. Попович // Концепція мультикультуралізму. - К. : Стилос, 2005. - С. 8-15
35. Романюк А.С. Історія західних політичних вчень: політичні доктрини ХХ – початку ХХІ ст. – К.: Знання, 2011. – 255 с.
36. Сміт Е.Д. Національна ідентичність [електронний ресурс]: <http://litopys.org.ua/smith/smi02.htm>
37. Радевич-Винницький Я. Мова і нація. Ідентичність та її мовний компонент у не одномовному суспільстві: українські реалії. [Е-ресурс]: http://www.lnu.edu.ua/faculty/Philol/www/mova_i_suspilstvo/02_2011/14_Radevych.pdf
38. Рено Ф. Мультикультуралізм / Філіп Рено // Європейський словник філософій. Лексикон неперекладностей / наукові керівники проекту: Барбара Кассен і Костянтин Сігов ; [пер. з фр.]. - Вид. друге, виправл. - К. : Дух і літера, 2011. - Т. 1. - С. 326-329.
39. Тягло О. В. Роздуми Карла Поппера щодо теорії та практики демократичної держави / О. В. Тягло // Постметодика. - 2010. - № 1 (92). - С. 2-10.
40. Федотова В. Єдність і багатоманітність культур за умов глобалізації / Валентина Федотова // Філософська думка. - 2011. - № 4. - С. 64-75.
41. Lentin A., Titley G. The Crises of Multiculturalism: Racism in a Neoliberal Age. London: Zed Books, 2011. 298 p.
42. Levey G. Diversity, duality and time // Meer N., Modood T., Zapata-Barrero R. Multiculturalism and interculturalism. Debating the dividing lines. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2016. P. 201–224.
43. Levey G. Interculturalism vs. Multiculturalism: A Distinction Without a Difference? // Journal of Intercultural Studies. 2012. Vol. 33. No. 2. P. 217–224.
44. Levey G. The Bristol school of multiculturalism // Ethnicities. 2019. Vol. 19. No. 1. P. 200–226.
45. Loobuyck P. Towards an intercultural sense of belonging together: Reflections on the theoretical and political level // Meer Modood N., T., Zapata-Barrero R. Multiculturalism and interculturalism. Debating the dividing lines. Edinburgh, 2016. P. 225–245.

	<p>46. Ossewaarde M. The national identities of the death of multiculturalism discourse in Western Europe // Journal of Multicultural Discourses. 2014. Vol. 9. No. 3. P. 173–189.</p> <p>Інформаційні ресурси</p> <p>47. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // www.nbuv.gov.ua 48. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника // http://www.library.lviv.ua/ 49. Національна історична бібліотека України // http://www.dibu.kiev.ua/ 50. Національна парламентська бібліотека України // http://www.nplu.org/ 51. Харківська державна наукова бібліотека України імені В. Короленка // http://korolenko.kharkov.com/ 52. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка // http://lib-gw.univ.kiev.ua/ 53. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка // http://library.lnu.edu.ua/bibl/ 54. Книжкова палата України імені Івана Федорова // http://www.ukrbook.net/ 55. Інформаційні ресурси в Інтернеті Офіційні веб-сайти органів державної виконавчої влади, інших органів публічної влади, в тому числі Інтернет-сайти органів місцевого самоврядування. Інформаційний ресурс http://udl.despro.org.ua/ , де зібрані е-курси у сфері публічного управління</p>
Тривалість курсу	120 год
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять. 88 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>У результаті успішного проходження курсу студент набуде <i>загальні компетентності</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність проводити дослідження на відповідному рівні; - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями; - здатність генерувати нові ідеї (креативність); - вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми;

- здатність до підготовки рекомендацій і проектів політичних рішень на основі аналізу інформації;
- водіння методами вивчення суспільних феноменів, явищ і процесів

спеціальні (фахові) компетентності:

- усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації;
- Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів;
- Розуміння постмодерного підходу до політики та наукової парадигми, сутності, природи, структури, можливостей і викликів глобальної демократії, суті, особливостей і еволюції формування політичних цінностей у різних типах політичних режимів.

Програмні результати навчання:

- застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їхнього соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту;
- застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань;
- критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів;
- здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності;
- аналізувати політичний процес на підставі постмодерного підходу та засад і методології соціального конструктивізму, розуміння сутності і форм ідеологічного маніпулювання, оперування різними за евристичними цінностями моделями громадянського суспільства, різними політичними цінностями й антицінностями в умовах глобалізації, концепціями, практиками, засадами і моделями політики мультикультуралізму, етнопольтичної політики, управління розмаїттям, конфліктами та перспективами розвитку громадянського суспільства в країнах світу.

Після завершення цього курсу студент буде:

Знати:

- мотиви, час і обставини формування політики мультикультуралізму, авторів її проекту та реципієнтів результатів ухвалених рішень; концепції вчених, котрі забезпечили для неї теоретичне підґрунтя;
- альтернативні підходи у рамках концептуалізації мультикультурності – моделі «melting pot» («плавильного казанка») та «salad-bowl» («салатної миски»);
- витоки кризи політики мультикультуралізму, причини виникнення явища «мускулистого лібералізму»;

	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розрізняти принципи уніфікації / асиміляції та збереження культурної ідентичності / творення поліцивілізаційної мозаїки; - відслідковувати генезу мультикультуралізму, трактувати її історичну та філософську основу – від імперіалізму, колоніалізму до космополітизму, ліберального універсалізму, інтернаціоналізму, цивілізаційного плюралізму; - здійснювати спектральний аналіз тлумачень мультикультуралізму та механізмів його практичної реалізації, проводити паралелі між концептами мультикультурності і європейської ідентичності; - наводити та інтерпретувати прикладні кейси реалізації політики у різних країнах крізь призму суспільно-політичного дискурсу, освітньо-виховних проєктів, інформаційних кампаній; - формулювати рекомендації щодо розв'язання низки проблем, спричинених ситуацією «failing multiculturalism» («невиправданого мультикультуралізму»), знаходити інструменти для подолання суперечностей довкола підтримки та опозиції ідеї в цілому.
Формат курсу	Очний
Ключові слова	Мультикультуралізм, діалог, полілог, толерантність, влада, держава, мораль, свобода, право, місцеве самоврядування, уряд, законодавча влада, демократія, політичне рішення, культурна модель, плюралізм, міграція.
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Філософія політики», «Теорія політики», «Теорія систем», «Політична система», «Політична влада», «Теорія глобалізації», «Історія політичних учень»

<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Презентації, лекції, колаборативне навчання (групові проекти, спільні розробки, творчі роботи і т.д.), проектно-орієнтоване навчання, дискусія, семінари, самостійна робота, критичний аналіз наукової літератури, політичної практики в історичному порівнянні. Навчальні методи: пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, інтерактивний, активізації навчання. Он-лайн навчання (на платформах ZOOM та Microsoft Teams).</p>
<p>Необхідні обладнання</p>	<p>Проектор Роздатковий матеріал Навчальний посібник Навчально-методичні рекомендації Програмне забезпечення для доступу до платформ ZOOM та Microsoft Teams.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: практичні/самостійні тощо – 80% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 80); контрольні заміри (модулі) – 20% .</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів упродовж семестру – 100.</p> <p>Письмові та самостійні роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів самостійних письмових робіт, серед яких критичний аналіз наукових текстів та політичних процесів, а також есе.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування і втручання в роботу інших студентів становлять, однак не обмежують прикладів можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою для незарахування тієї або іншої роботи студента викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відповідно, жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції та практичні заняття курсу. Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися всіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні й поточному навчанні, в самостійній роботі. При цьому, обов'язково враховуються присутність на заняттях й активність студента під час практичного заняття, списування і плагіат, несвоєчасне виконання поставлених завдань</p>

Питання до заліку

1. Формування концепту мультикультуралізму
2. Філософські підстави дослідження мультикультуралізму
3. Формування концепту ідентичності.
4. Ідентифікація та ідентичність
5. Психологічна основа теорії ідентичності
6. Символічний інтеракціонізм
7. Теорії соціального конструювання та постструктуралізму
8. Теорії масової мобілізації і постмодерну
9. Теорії соціокультурної традиції
10. Ідентичність в політичних дослідженнях
11. Кризова і негативна політична ідентичність
12. Функції політичної ідентичності
13. Індикатори оцінки політичної ідентичності
14. Соціальна стратифікація
15. Політична культура і соціалізація
16. Соціальні процеси і політичні інститути
17. Роль символів у формуванні політичної ідентичності
18. Національна та релігійна ідентичність
19. Культурна ідентичність в умовах інформаційного суспільства

20. Парти́йна ідентифікація при двопарти́йній політичній системі та особливості ідентифікації у багатопарти́йних системах
21. Формування парти́йної ідентичності
22. Стійкість і динаміка парти́йної ідентичності
23. Об'єкти політичної ідентифікації в умовах глобалізації
24. Політична ідентичність в постіндустріальному суспільстві
25. Гендерні аспекти політичної ідентифікації
26. Ідентифікаційна стратегія українських політичних сил та громадянського суспільства
27. Політична ідентифікація українських регіонів
28. Динаміка політичної ідентичності в умовах кризових процесів
29. Національна та релігійна ідентичність в умовах глобалізації
30. Політична нація – базові чинники формування
31. Критика М. Оукшотом пришвидшеної демократизації
32. Консервативна складова політичної концепції О. Панаріна
33. Новітній американський консерватизм (Френк С. Меєр)
34. Спроба поєднати ідеї консерватизму із духом реформування (Ірвін Крістол)
35. Політичний консерватизм Джорджа Сантаяни
36. Продлеми ідентичності у поглядах Фрідріх А. Гаєк
37. Теорія «освіченого консерватизму» Г.-К. Кальтенбруннера
38. Ідеї Т. Карлайля про роль особистості в історії
39. Дайте характеристику теорії нації Й. Гердера
40. Погляди Е. Берка про роль ідентичності в умовах політичних потрясінь
41. Американська революція як інструмент формування ідентичності американського суспільства
42. Практикологічні виміри міжкультурної комунікації

	<p>43. Специфіка формування сучасної національної ідеї в умовах мультикультуралізму</p> <p>44. Управління багатокультурністю</p> <p>45. Множинність мультикультуралізмів, їх типологія</p> <p>46. Толерантність у різних соціальних полях</p> <p>47. Особливості релігійних відносин в умовах мультикультуралізму</p> <p>48. Полікультурні відносини в суспільстві в нормативно-аксіологічному аспекті</p>
Опитування	Анкета-оцінка з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу

Ти ж. / дата / год. -	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) * *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література /Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Ти ж. 1. 15 акад. год.	<p>Тема 1. Проблема мультикультуралізму та підстави її політологічного дослідження. Передумови формування концепту мультикультуралізму</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування поняття 2. Політологічні аспекти дослідження мультикультуралізму 3. Мультикультуралізм в Середньовічній думці 4. Мультикультуралізм в класичному 	<p>Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар – 2 год. Самостійна робота – 11 год.</p>	<p>Презентація, Навчально-методичні матеріали</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андерсон Б. Уявлені спільноти. Міркування щодо походження і поширення націоналізму. - К.: Критика, 2001. - 271 с. 2. В'єйорка М. Віднайдена сенсу. Суб'єкт перед лицем глобалізації. Київ. 2017. 288 с. 3. Шай Р. Теоретико-правові проблеми мультикультуралізму як традиційної моделі адаптації / Роман Шай // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Юридичні науки. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. — № 889, випуск 17. — С. 55–59. 	<p>Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації - 11 год.</p>	<p>1-2 тижень</p>

	лібералізмі 5. Мультикультуралізм в марксизмі й соціальному лібералізмі					
Тиж. 2. 15 акад. год.	Тема 2. Аксіологічний підхід і мультикультуралізм. Політичні ідеї мережевого аналізу і мультикультуралізм. 1. М. Вебер і О. Шпенглер 2. А. Дж. Тойнбі і Т. Парсонс 3. Д. Белл, С. Гантінгтон, Ф. Фукуяма, Е. Тоффлер. 3. Теоретичні засади мережевого аналізу. М.	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семинар – 2 год. Самостійна робота – 11 год.	Презентація, Навчально-методичні матеріали	1. Бандурка А.С. Строката ковдра мультикультуралізму : монографія / А.С. Бандурка. – Харків : Золота миля, 2013. – 198 с. 2. Арон Р. Мир і війна між націями : пр. з фр. / Реймунд Арон. – К. : МП «Юніверс», 2000. – 686 с. 3. Волошенко О. Переваги і недоліки політики мультикультуралізму // Форум права. 2019. № 56 (3). С. 6–12.	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації - 11 год.	1-2 тижень

	<p>Кастельс</p> <p>4. Мережевий аналіз на сучасному етапі</p> <p>5. Мережева комунікативістика. Мультикультуралізм у творчості Ю. Габермаса</p>					
<p>Ти ж. 3. 15 ака д. год.</p>	<p>Тема 3. Компаративістський підхід і мультикультуралізм. Постмодернізм та мультикультуралізм</p> <p>1. Політологічні аспекти мультикультуралізму (I половина XX ст. _</p> <p>2. Політологічні аспекти мультикультуралізму (II половина XX ст. _</p> <p>3. Сучасні</p>	<p>Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар – 2 год. Самостійна робота – 11 год.</p>	<p>Презентація ,</p>	<p>1. Губерський Л.В., Андрущенко В.П., Михальченко М.Й. Культура. Ідеологія. Особистість: методолого-світоглядний аналіз. - К., Знання України, 2002, 580 с.</p> <p>2. Донскіс Л. Збережена ідентичність і сучасний світ / Л. Донскіс. – К. : Факт, 2010. – 312 с.</p> <p>3. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства : навч. посіб. / Павленко Ю. В. ; від. ред. та автор вст. слова С. Кримський. – 2-ге вид., стереотип. – К. : Либідь, 1999. – 360 с.</p> <p>4. Енциклопедія постмодернізму / [наук. ред. О. Шевченко]. – К.: Основи, 2003. – 503 с.</p>	<p>Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації - 11 год.</p>	<p>3-4 тиждень</p>

	політологічні аспекти мультикультуралізму					
	4. Ж.-М. Ліотар 5. Ж. Дерріда 6. Ж.Бодрійяр					
Ти ж. 4 15 ака д. год.	Тема 4. Теоретичні підходи до поняття ідентичності. Методологічні основи дослідження ідентичності 1. Формування концепту ідентичності. Ідентифікація та ідентичність 2. Психологічна основа теорії ідентичності 3. Методологічні основи дослідження ідентичності 4. Символічний	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семинар – 2 год. Самостійна робота – 11 год.	Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали	1. Шаап С. Мстива отрута: ріст невдоволення / Сібе Шаап ; пер. з нід. С. Святенко – К. : Видво Жупанського, 2015. – 22 с. 2. Шай Р. Теоретико-правові проблеми мультикультуралізму як традиційної моделі адаптації / Роман Шай // Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Серія: Юридичні науки. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. — № 889, випуск 17. — С. 55–59. 3. Сладкий Д. Національна ідентичність як фактор національної та міжнародної безпеки // [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=83&c=2035 . 4. Kymlicka W. The Essentialist Critique of Multiculturalism: Theories, Policies, Ethos // Uberoi V., Modood T. Multiculturalism Rethought: Interpretations, Dilemmas, New	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації - 11 год.	3-4 тиждень

	інтеракціонізм 5. Теорії соціального конструювання та постструктуралізму 6. Теорії масової мобілізації і постмодерну 7. Теорії соціокультурної традиції			Directions. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2015. P. 209–249.		
Ти ж. 5 15 ака д. год.	Тема 5. Фактори політичної ідентифікації. Управління багатокультурністю 1. Ідентичність в політичних дослідженнях 2. Кризова і негативна політична ідентичність 3. Функції політичної	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семинар – 2 год. Самостійна робота – 11 год.	Презентація, Навчально-методичні матеріали	<ol style="list-style-type: none"> 1. Іванов І.Ю. Феномен політичної ідентичності: політологічний аспект [Е-ресурс]: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Grani/2012_4/34.pdf 2. Попович М. В. Витоки мультикультуралізму / М. В. Попович // Концепція мультикультуралізму. - К. : Стилос, 2005. - С. 8-15 3. Романюк А.С. Історія західних політичних вчень: політичні доктрини ХХ – початку ХХІ ст. – К.: Знання, 2011. – 255 с. 4. Сміт Е.Д. Національна ідентичність[електронний ресурс]: http://litopys.org.ua/smith/smi02.htm 5. Рено Ф. Мультикультуралізм / Філіп Рено // Європейський словник філософій. Лексикон 	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації - 11 год.	5-6 тижень

	<p>ідентичності</p> <p>4. Індикатори оцінки політичної ідентичності</p> <p>5. Імперська традиція та її критика</p> <p>6. Особливості управління багатокультурністю наприкінці ХХ- на початку ХХІ століття</p> <p>7. Оновлення засад лібералізму і концепція диференційованих за групами прав</p> <p>8. Множинність мультикультуралізму в та їх типологія</p> <p>9. Оцінка стану і перспектив мультикультуралізму</p>			<p>неперекладностей / наукові керівники проекту: Барбара Кассен і Костянтин Сігов ; [пер. з фр.]. - Вид. друге, виправл. - К. : Дух і літера, 2011. - Т. 1. - С. 326-329.</p>		
--	--	--	--	---	--	--

<p>Ти ж. 6. 15 ака д. год.</p>	<p>Тема 6. Операційні принципи мультикультуралізму. Полікультурне суспільство в контексті теорії мультикультуралізму</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Витоки толерантності та її різновиди 2. Толерантність у різних соціальних полях 3. Від толерантності до діалогу і полілогу 4. Методологічні виміри інтелектуального осягнення і розуміння полікультурного суспільства 5. Мультикультурна парадигма як гносеологічно-методологічна модель 6. Елементи концептуальної 	<p>Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар – 2 год. Самостійна робота – 11 год.</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тягло О. В. Роздуми Карла Поппера щодо теорії та практики демократичної держави / О. В. Тягло // Постметодика. - 2010. - № 1 (92). - С. 2-10. 2. Федотова В. Єдність і багатоманітність культур за умов глобалізації / Валентина Федотова // Філософська думка. - 2011. - № 4. - С. 64-75. 3. Lentin A., Titley G. The Crises of Multiculturalism: Racism in a Neoliberal Age. London: Zed Books, 2011. 298 p. 4. Levey G. Diversity, duality and time // Meer N., Modood T., Zapata-Barrero R. Multiculturalism and interculturalism. Debating the dividing lines. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2016. P. 201–224. 	<p>Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації - 11 год.</p>	<p>5-6 тижень</p>
--------------------------------	---	--	--	--	---	-------------------

	схеми мультікультуралізму					
Ти ж. 7. 15 ака д. год.	Тема 7. Демократизація як частина концептуальної моделі мультікультуралізму. Онтологічні та аксіологічні виміри мультікультуралізму 1. Демократія – теорія і практика 2. Криза сучасної демократії 3. Демократія і рівність (національна ідентичність і мультікультуралізм) 4. Полікультурне суспільство як ціннісно-сміслова реальність	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семинар – 2 год. Самостійна робота – 11 год.	Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали	1. Ярош О. А. Мультікультуралізм і криза довіри: межі толерантності / О. А. Ярош // Концепція мультікультуралізму. - К. : СтилоС, 2005. - С. 128-131. 2. Kymlicka W. Defending diversity in an era of populism: Multiculturalism and interculturalism compared // Meer N., Modood T., Zapata-Barrero R. Multiculturalism and interculturalism. Debating the dividing lines. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2016. P. 158–177. 3. Kymlicka W. The Essentialist Critique of Multiculturalism: Theories, Policies, Ethos // Uberoi V., Modood T. Multiculturalism Rethought: Interpretations, Dilemmas, New Directions. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2015. P. 209–249. 4. Fylyk O. Formation and effects of the politics of multiculturalism’s development: historiographical context on the European background // Studium	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації - 11 год.	7-8 тижень

	<p>соціального буття</p> <p>5. Полікультурний характер сучасного українського суспільства в межах мультикультурної парадигми</p> <p>6. Полікультурні відносини в суспільстві в нормативно-аксіологічному аспекті</p>			<p>Europy Srodkowej i Wschodniej: Wydawnictwo Wyzszej Szkoły Gospodarki Krajowej w Kutnie. 2021. Nr. 15. S. 206–217.</p>		
<p>Ти ж. 8. 15 ака д. год.</p>	<p>Тема 8. Проблема інституту громадянства у європейських мультикультурних державах. Глобалізація і мультикультуралізм</p> <p>1. Іспанія</p> <p>2. Бельгія</p> <p>3. Швейцарія</p> <p>4. Швеція</p> <p>5. Специфіка побудови сучасної національної ідеї в умовах</p>	<p>Лекція, презентація, дискусія – 2 год.</p> <p>Семінар – 2 год.</p> <p>Самостійна робота – 11 год.</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали</p> <p>Навчально-методичні матеріали</p>	<p>1. Бурд'є П. Влада журналістики П. Бурд'є // <i>І.</i>: Незалежний культурологічний часопис, 2004. – Ч. 32. – С.10-17.</p> <p>2. Дрожжина С.В. Мультикультуралізм як концептуальна модель та праксеологія розуміння сучасного українського соціуму: монографія / С.В.Дрожжина. – Донецьк, 2009. – 288 с.</p> <p>3. Конквест Р. Жнива скорботи: радянська колективізація і голодомор : пер. з англ. / Р. Конквест. – К. : Либідь, 1993. – 384 с.</p> <p>4. Козловець М. Національна ідентичність в Україні в умовах глобалізації: монографія / М. Козловець, Н.Ковтун. – Київ: ПАРАПАН, 2010. – 210 с.</p> <p>5. Короткий оксфордський політичний словник : пер.</p>	<p>Самостійна робота по темі.</p> <p>Ведення тематичного словника</p> <p>Підготовка презентації - 11 год.</p>	<p>7-8 тиждень</p>

	<p>мультикультуралізму</p> <p>6. Особливості релігійних відносин в умовах мультикультуралізму</p> <p>7. Демографічні-культурні та цивілізаційно-технологічні чинники</p>			<p>з англ. / за ред. І. Макліна, А. Макмілана. – К. :Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2005. – 789 с.</p> <p>6. Ніцше Ф. Так казав Заратустра. Жадання влади / Ф. Ніцше ; пер. з нім. А. Онишка, П. Таращука. – К. : Основи, Дніпро, 1993. – 435 с.</p> <p>7. Скнар О. Особливості політичної ідентичності старшокласників [текст] / О.Скнар // Соціальна психологія. – 2004. – № 5 (7). – С. 90–94.</p> <p>8. Яновська О. М. Політична ідентичність населення України / О. М. Яновська // Актуальные проблемы современных наук – 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/15_APSN_2011/Politologia/10_87746.doc.htm.</p>		
<p>Раз о</p>		<p>120 год.</p>				